

ΟΙ ΤΡΕΙΣ ΙΕΡΑΡΧΕΣ

Τιμούμε στις 30 Ιανουαρίου τους τρεις μεγάλους Δασκάλους και Ιεράρχες, το Μέγα Βασίλειο, το Γρηγόριο το Θεολόγο και τον Ιωάννη το Χρυσόστομο.

Παρόλο που και οι τρεις γεννήθηκαν περί τον 4ο αιώνα μ.χ. - 1600 τόσα χρόνια πριν - εντούτοις εξακολουθούν να τιμούνται με την ίδια λαμπρότητα σε όλο το χριστιανικό κόσμο μέχρι και σήμερα. Κι αυτό συμβαίνει γιατί οι ίδιοι αποτελούν ζωντανά παραδείγματα ανθρώπων που έζησαν όπως ο Θεός ορίζει, φωτίστηκαν από τη χάρη του και δίδαξαν με τον τρόπο ζωής τους όχι μόνο τους ανθρώπους της εποχής τους αλλά και όλες τις επερχόμενες γενεές .

Στο πρόσωπο των τριών Ιεραρχών πραγματοποιήθηκε ο αρμονικός συνδυασμός της Κλασικής παιδείας και του Χριστιανικού κηρύγματος. Χρησιμοποίησαν, δηλαδή, οι τρεις Δάσκαλοι τη φιλοσοφία και τη ρητορική για να μεταδώσουν στους απλούς ανθρώπους το Λόγο του Θεού .

Ο Μέγας Βασίλειος γεννήθηκε στην Καισάρεια της Καππαδοκίας το 330 μ. χ. Σπούδασε ρητορική, γραμματική , φιλοσοφία , αστρονομία, γεωμετρία , ιατρική μα πάνω απ' όλα μελετούσε τα λόγια του Χριστού που μιλούσαν για αγάπη και προσευχόταν θερμά να του δώσει ο Θεός δύναμη να τα εφαρμόσει. Ο Θεός τον ευλογεί και τον ενισχύει και έτσι τον βλέπουμε μόλις γίνεται Επίσκοπος να πωλεί όλη την περιουσία του και να χτίζει φτωχοκομείο, ορφανοτροφείο, λεπροκομείο, νοσοκομείο και γηροκομείο - μια ολόκληρη πολιτεία δηλαδή - όπου φιλοξενούνταν 30000 άτομα και που ονομάστηκε προς τιμήν του Βασιλειάδα .

Αυτό όμως που τον χαρακτήριζε έντονα ήταν η αγάπη του για τη χριστιανική ορθόδοξη πίστη για χάρη της οποίας ήταν έτοιμος να πεθάνει. Αυτό το απέδειξε στην πράξη όταν ο απεσταλμένος του Αυτοκράτορα τον διέταξε να σταματήσει να κηρύττει εναντίον της φοβερής τότε αίρεσης του Αρειανισμού. Ο Επίσκοπος, όμως, Βασίλειος του απάντησε περήφανα :

«Δε με φοβίζονται οι απειλές σας. Δε φοβούμαι ότι θα μου πάρετε την περιουσία μου, γιατί το μόνο που έχω είναι αυτό το τριμμένο ράσο και μερικά βιβλία. Την εξορία δεν τη λογαριάζω γιατί όπου κι αν πάω θα είναι η προσωρινή μου κατοικία. Ούτε τα βασανιστήρια τα φοβάμαι, γιατί το σώμα μου είναι τόσο αδύνατο που σύντομα θα υποκύψει κι έτσι θα ενωθώ γρηγορότερα με το Θεό » .

Αποσπάσματα από λόγους του Μεγάλου Βασιλείου ακούμε στη συνέχεια:

Για τη μελέτη:

«Όπως τις μέλισσες πρέπει να χρησιμοποιείτε τα βιβλία. Γιατί εκείνες ούτε σε όλα γενικά τα άνθη πηγαίνουν ούτε πάλι που σε εκείνα που θα πάνε προσπαθούν να τα σηκώσουν ολόκληρα, αλλά αφού πάρουν ό,τι χρειάζεται για τη δουλειά τους το άλλο το αφήνουν στα άχρηστα. Και εμείς πρέπει να παίρνουμε απ' αυτά ό,τι σχετίζεται με τις πεποιθήσεις μας και συγγενεύει με την αλήθεια. Και όπως κόβοντας από την τριανταφυλλιά το άνθος παραμερίζουμε τ' αγκάθια έτσι και από τέτοια βιβλία θα ωφεληθούμε από ό,τι είναι χρήσιμο και θα προφυλαχτούμε από το βλαβερό » .

Για το μαθητή στην τάξη:

«Απομάκρυνε από την καρδιά σου κάθε βιοτική φροντίδα και κάθε προσκόλληση σ' οποιοδήποτε πράγμα και όλο τον εαυτό σου συμμαζέψε τον εδώ. Διότι ποια είναι η ωφέλεια να παρευρίσκεσαι σωματικά εδώ και η σκέψη σου να είναι απασχολημένη αλλού;»

Προς τους δασκάλους:

«Τα σφάλματα των νέων πρέπει να τα διορθώνουμε με πατρική ευσπλαχνία και με μεθόδους παιδαγωγικές, χρησιμοποιώντας για κάθε πταίσμα την κατάλληλη τακτική ».

Ο Γρηγόριος ο Θεολόγος γεννήθηκε στην Αριανζό της Καππαδοκίας το 329 μ.χ. Σπούδασε κί αυτός στην Καισάρεια , την Αλεξάνδρεια και την Αθήνα, όπου γνώρισε το Βασίλειο και έγιναν πολύ αγαπημένοι φίλοι. Αναδείχθηκε Πατριάρχης της Κωνσταντινούπολης, λάμπρυνε με την παρουσία του τον πατριαρχικό θρόνο και έγραψε πολλά θρησκευτικά βιβλία, γι' αυτό ονομάστηκε και Θεολόγος . Πολέμησε κί αυτός, όπως και ο Μέγας Βασίλειος, τις ιδέες του Αρειανισμού και κατάφερε να οδηγήσει πολλούς Χριστιανούς πίσω στην ορθή πίστη.

Μερικά από τα σοφά λόγια του μεγάλου διδασκάλου για την ελεημοσύνη και την επιείκεια είναι και τα ακόλουθα:

«Ήρθε για να σου ζητήσει βοήθεια ένας ζητιάνος; Θυμήσου πόσο πτώχευσε ο Κύριος για να μας πλουτίσει. Άρρωστος βρίσκεται μπροστά σου και τραυματίας; Λυπήσου όπως για τη δική σου υγεία. Αν δεις γυμνό, ντύσε τον. Μη διώξεις φτωχό εσύ που έγινες πλούσιος κοντά στο Θεό. Μην ατιμάσεις ξένο, δώσε σ' όποιον έχει ανάγκη στέγη, σκεπάσματα, τροφή».

«Μη θελήσουμε με οργή να αποδώσουμε τα όσα πάθαμε ούτε να φανούμε τιμωροί αναξιοπρεπείς, αλλά όλα ας τα συγχωρήσουμε, ας γίνουμε σ' αυτό καλύτεροι και ανώτεροι απ' αυτούς που μας αδίκησαν. Ας νικήσουμε με την επιείκεια αυτούς που μας τυράννησαν ».

Ο Ιωάννης, ο τρίτος μεγάλος Ιεράρχης, γεννήθηκε στην Αντιόχεια και σπούδασε ρητορική και Θεολογικές επιστήμες. Όσοι τον άκουαν έμεναν καταγοητευμένοι από τα ωραία λόγια του περί Θεού, τόσο πολύ μάλιστα που έλεγαν ότι από το στόμα του « έτρεχε χρυσός » και έτσι τον ονόμασαν Χρυσόστομο. Όταν έγινε Αρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως κυβέρνησε την Εκκλησία με πίστη , αγάπη, υπομονή αλλά και αυστηρότητα. Δε δίστασε να κατηγορήσει όχι μόνο τους ισχυρούς και τους πλουσίους της εποχής του αλλά και την ίδια την Αυτοκράτειρα Ευδοξία για την άσωτη και πολυτελή ζωή της. Αυτή του η τόλμη ήταν και η αιτία της εξορίας του όπου απέθανε σε ηλικία 62 χρονών.

Έγραψε πολλά βιβλία καθώς και τη λειτουργία που ακούμε κάθε Κυριακή στην Εκκλησία. Μίλησε πολύ για τους νέους , την ανατροφή τους και την αξία του αγώνα που πρέπει να κάνουν από μικρά παιδιά. Αυτός ο αγώνας πίστευε ότι θα τα οδηγούσε στο Χριστό όπου θα αγιάζονταν και θα αποκτούσαν πνευματική υγεία, δύναμη και αγάπη. Τόνιζε συγκεκριμένα ότι οι νέοι μας πρέπει να γίνουν αθλητές για το Χριστό και μιμητές του.

Είχε πει για την αξία της αρετής αλλά και για την διαπαιδαγώγηση των νέων:

«Η κακία σου προξενεί ευχαρίστηση, που για λίγο διαρκεί, ενώ η αρετή έχει μεν μερικές δυσκολίες αλλά το κέρδος και η χαρά είναι αιώνια».

«Όποιος επιπλήττει τους νέους χωρίς συγχρόνως να τους παρηγορεί, τους κάνει σκληρότερους. Διότι δεν μπορούν να σηκώσουν το φορτίο των συνεχών ελέγχων και γι' αυτό αμέσως και με βιαιότητα αντιδρούν. Για να προλάβουμε λοιπόν τους πόνους, που προκαλούν οι έλεγχοι πρέπει να τους συνοδεύουμε με λόγια καλοσύνης».

«Δεν είναι άλλη η αιτία διαστροφής των παιδιών, παρά μόνον η μανία των γονιών για τα βιοτικά προβλήματα. Επειδή δηλαδή αποβλέπουν μόνο σ' αυτά και θεωρούν κατώτερα τα πνευματικά προβλήματα των παιδιών, παραμελούν τα παιδιά τους και τη ψυχική τους καλλιέργεια».

Από τα πιο πάνω φαίνεται πως οι τρεις Ιεράρχες υπήρξαν ακούραστοι εργάτες του Ευαγγελίου, σοφοί άνθρωποι των γραμμάτων αλλά και πνευματικοί ηγέτες ενός ολόκληρου λαού. Το έργο τους υπήρξε πολύπλευρο και ανεπανάληπτο . Η μεγαλύτερή τους όμως προσφορά είναι ότι πέρασαν σε όλο τον κόσμο και σε μας το μήνυμα ότι η ανθρώπινη επιστήμη και μόρφωση είναι σημαντική και απαραίτητη, πολύ πιο σημαντική όμως είναι η γνώση του Θεού που είναι η « αληθής σοφία ». Αυτή αποκτάται με τη μελέτη της Αγίας Γραφής, θρησκευτικών βιβλίων και τη συμμετοχή μας στα μυστήρια της Εκκλησίας. Μας θυμίζουν δηλαδή ότι η αληθινή μόρφωση συμβαδίζει πάντα με το δρόμο προς το Χριστό.